POPULAR VERSION

ILANI YA CHAMA CHA MAPINDUZI YA UCHAGUZI MKUU WA MWAKA 2025

Kazi na Utu, Tunasonga Mbele

Popular Version

ILANI YA CHAMA CHA MAPINDUZI YA UCHAGUZI MKUU WA MWAKA 2025

Kazi na Utu, Tunasonga Mbele

Ujumbe wa Mheshimiwa Dkt. Samia Suluhu Hassan

Mwenyekiti wa CCM na Mgombea Urais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, 2025 →

Ndugu Watanzania Wenzangu,

Ninawakaribisha katika Ilani ya Chama cha Mapinduzi (CCM) ya Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2025. Ilani hii ndiyo ahadi ya CCM kwa Watanzania juu ya hatua tutakazochukua katika miaka mitano ijayo ili kuendelea kukuza uchumi na kipato cha wananchi, kuinua hali za maisha ya Watanzania wote, kuimarisha ustawi wa jamii, kulinda amani, usalama na utulivu katika nchi, na kudumisha demokrasia na utawala bora.

Kwa niaba ya CCM na Serikali yake, ninawashukuru sana Watanzania wote kwa imani kubwa mliyotupatia kupitia Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2020 uliotupatia uhalali wa kuunda Serikali. Katika kipindi cha miaka mitano iliyopita, na katika kipindi chote cha uongozi wake, CCM imeendelea kusimamia mageuzi makubwa ya kiuchumi, kisiasa, kijamii na kiutamaduni. Ninawaahidi kuwa tutaendelea na mageuzi haya kwa lengo la kutokomeza umaskini, kuinua hali za maisha ya Watanzania wote na kuinua ustawi wa jamii na Taifa letu. Ninaomba muendelee kuiamini CCM na kuwachagua wagombea wake wote kwa nafasi za Urais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Urais wa Zanzibar, Ubunge, Ujumbe wa Baraza la Wawakilishi na Udiwani.

Ndugu Watanzania Wenzangu, Mtakumbuka kuwa tulipoanza utekelezaji wa Ilani ya CCM ya Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2020 Taifa letu lilipata msiba mkubwa kufuatia kufariki kwa aliyekuwa Mwenyekiti wa CCM na Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Dkt. John Pombe Joseph Magufuli, aliyefariki dunia tarehe 17 Machi 2021. Hayati Dkt. Magufuli alikuwa kiongozi jasiri, imara na mwenye uthubutu, sifa ambazo zilimuwezesha kutekeleza na kufanikisha mambo makubwa ndani ya muda mfupi alioongoza. Tutamkumba daima Dkt. Magufuli kwa mchango wake alioutoa katika maendeleo ya nchi yetu. Ninakushukuruni Watanzania wote kwa jinsi mlivyoniombea na kusimama nami katika kipindi cha majonzi na mpito kufuatia msiba huo. Ninamshukuru Mungu kwa jinsi ambavyo ametuwezesha kutunza amani na umoja wa Taifa letu katika kipindi hicho cha mpito. Ninaendelea kuwaahidi kuwa tutaendelea kusimamia utekelezaji wa yote mema ambayo Dkt. Magufuli aliyaanzisha, na kufanya mengine mengi mapya.

Ndugu Watanzania Wenzangu, Mwaka huu Taifa letu limetengeneza Dira mpya itakayoongoza mipango ya maendeleo ya nchi yetu kwa kipindi cha miaka 25 ijayo. CCM inaunga mkono matarajio yote yaliyoanishwa katika Dira ya Taifa ya Maendeleo 2050, na tunaahidi kuyatekeleza kikamilifu. Ilani hii imezingatia kikamilifu maudhui na vipaumbele vilivyobanishwa katika Dira ya Taifa ya Maendeleo 2050. Kwa kipindi cha miaka mitano ijayo (2025-2030), CCM itaisimamia Serikali ili kuhakikisha kwamba tunaendelea kujenga uchumi imara, jumuishi na shindani; kulinda amani usalama na utulivu; na kuimarisha ustawi wa Watanzania kwa kuwawezesha kiuchumi na kufungua fursa zaidi za ajira na biashara.

Maudhui ya Ilani hii yamezingatia maoni na matarajio ya wanachama wa CCM, wananchi na wadau mbalimbali walioshiriki kutoa maoni yao kuhusu mambo ya kuzingatiwa katika Ilani ya Uchaguzi wa CCM ya Mwaka 2025. Kwa niaba ya CCM, ninawashukuru wote walioshiriki kutoa maoni yao, ikiwa ni pamoja na wanachama wa CCM, vijana, wanawake, Baraza la Wazee, vyuo vikuu, wasanii, Chama cha Muziki Tanzania, na Shirikisho la Asasi za Kiraia Tanzania.

Ninakishukuru kwa dhati chama changu CCM, kwa kuniteua kuwa Mgombea wa kiti cha Urais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na kumteua Mheshimiwa Dkt. Hussein Ali Mwinyi kuwa mgombea wa kiti cha urais wa Zanzibar. Aidha, ninawashukuru wajumbe wa Mkutano Mkuu wa CCM kwa kuridhia Balozi Dkt. Emmanuel John Nchimbi kuwa mgombea mwenza. Ninaamini kwa pamoja tutaimarisha mafanikio tuliyoyapata na kufanya mengi mapya katika kufikia malengo tuliyojiwekea ya kuboresha maisha ya Watanzania kwa kuzingatia kauli mbiu yetu: ***Kazi na Utu, Tunasonga Mbele!***

Ndugu Watanzania wenzangu, ninaomba kura zenu za NDIYO kwangu binafsi nikiwa Mgombea kwa nafasi ya Urais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Mheshimiwa Dkt. Hussein Ali Mwinyi kwa nafasi ya Urais wa Zanzibar, na wagombea wote wa CCM katika nafasi za ubunge, ujumbe wa Baraza la Wawakilishi, na udiwani.

Mungu Ibariki Afrika; Mungu Ibariki Tanzania.
Kazi na Utu, Tunasonga Mbele!
Kidumu Chama Cha Mapinduzi

Dkt. Samia Suluhu Hassan

Mwenyekiti wa CCM na Mgombea Urais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania Mwaka 2025

Ujumbe wa Mheshimiwa Dkt. Hussein Ali Mwinyi

Makamu Mwenyekiti wa Chama cha Mapinduzi Zanzibar na Mgombea wa Urais wa Zanzibar, 2025 →

Ndugu Wananchi Wenzangu,

Kwa heshima na taadhima, ninatumia fursa hii kuwashukuru kwa dhati kwa kunichagua kuwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi wa Awamu ya Nane katika Uchaguzi Mkuu uliofanyika Oktoba, 2020. Aidha, ninapenda kuwashukuru kwa kuendelea kudumisha amani, umoja na mshikamano wa kitaifa ambao umechangia kupata mafanikio makubwa katika kipindi cha miaka mitano (2020 – 2025) ya utekelezaji wa Ilani ya CCM, hususan katika ukuaji wa uchumi, kuimarika kwa huduma za jamii ikiwamo sekta za elimu, afya, maji na ujenzi wa miundombinu. Hali hii imewasukuma wanachama wa CCM kupitia Mkutano Maalumu wa CCM uliofanyika tarehe 18 na 19 Januari, 2025 kupendekeza jina langu kuwa Mgombea wa Urais wa Zanzibar, kupitia Chama Cha Mapinduzi.

CCM imeendelea kuhakikisha kuwa Ilani za Uchaguzi Mkuu zinaweka mazingatio maalumu kwa Zanzibar, kwa lengo la kudumisha Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar, na kuimarisha Muungano wa Tanganyika na Zanzibar ikiwa ni sehemu ya tunu ya kitaifa. Katika kipindi cha miaka mitano ijayo (2025 – 2030), CCM itaendelea kuweka mazingira bora na kuwa kinara wa maendeleo kwa kuweka vipaumbele muhimu vya kuinua uchumi na kuboresha ustawi wa wananchi. Miongoni mwa vipaumbele hivyo ni: kuimarisha mshikamano wa Wazanzibari kwa kudumisha amani na maridhiano; kujenga uchumi imara unaonufaisha kila mwananchi; na kuimarisha upatikanaji wa ajira hususan kwa vijana kwa kuzalisha angalau ajira 350,000 katika sekta rasmi na isiyo rasmi ifikapo mwaka 2030.

Ndugu Wananchi wenzagu, CCM itaweka vipaumbele vya kuimarisha uchumi endelevu, huduma za afya, elimu na maji, miundombinu ya usafiri na usafirishaji na nishati, kuanzisha hifadhi ya Taifa ya chakula na kuongeza uzalishaji wa ndani. CCM itaweka msisitizo maalumu kuwainua wananchi kiuchumi kwa kutoa mikopo nafuu na kushajiisha matumizi ya teknolojia na mafunzo ya umahiri katika uzalishaji sambamba na kusimamia upatikanaji wa masoko. Katika kuimarisha haiba ya miji, CCM itaendelea kuanzisha makaazi bora na kusimamia maendeleo ya miji kwa kutumia teknolojia za kisasa za ujenzi unaozingatia mipango miji na usafi wa mazingira. Aidha, CCM itajikita katika kuanzisha hifadhi ya mafuta ya petroli na dizeli ili kuhakikisha upatikanaji endelevu wa nishati hiyo na kupunguza athari za mabadiliko ya bei. CCM itaimarisha ushirikiano na sekta binafsi ili kukuza sekta za uchumi wa buluu, viwanda, kilimo na huduma, kwa lengo la kuongeza Pato la Taifa na ustawi wa wananchi.

Ninakishukuru kwa dhati chama changu, CCM, kwa kututeua; mimi kuwa Mgombea wa Kiti cha Urais wa Zanzibar, na Dkt. Samia Suluhu Hassan kuwa Mgombea wa Kiti cha Urais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, pamoja na kuridhia Balozi Dkt. Emmanuel John Nchimbi kuwa Mgombea Mwenza. Ninaamini kwa pamoja tutaendeleza mafanikio tuliyoyapata na kufanya mengi mapya katika kufikia malengo tuliyojiwekea ya kuboresha maisha ya Watanzania.

Ndugu Wananchi wenzangu, Ninaomba kura zenu za NDIYO kwangu binafsi Mgombea wa Urais wa Zanzibar, Dkt. Samia Suluhu Hassan, Mgombea Urais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na wagombea wote wa CCM katika nafasi za Ubunge, Ujumbe wa Baraza la Wawakilishi na Udiwani. ˚

Kwa heshima kubwa, naahidi kwamba, nitaongeza kasi ya maendeleo kwa kuimarisha vyanzo vya mapato, kukuza uchumi wa Zanzibar, na kuhakikisha wananchi wote wananufaika na huduma bora za jamii.

Mungu Ibariki Afrika; Mungu Ibariki Tanzania.
Kazi na Utu, Tunasonga Mbele!
Kidumu Chama Cha Mapinduzi

Dkt. Hussein Ali Mwinyi

Makamu Mwenyekiti wa CCM Zanzibar na Mgombea Urais wa Zanzibar

SURA

01.

Dira na Msingi wa Mafanikio ya CCM

DIRA YA CCM

Kuona Tanzania yenye ustawi kwa wote, nchi inayozingatia na kuheshimu utu, haki na usawa, na Taifa imara linalojitegemea.

MALENGO YA CCM

1. Kuimarisha Uchumi
2. Kuwawezesha wananchi kuongeza kipato
3. kuboresha maisha ya watu na ustawi wa jamii
4. Kuimarisha Miundombinu ya Kisasa ya Usafiri na Usafirishaji
5. Kulinda na kuimarisha amani, utulivu na usalama wa nchi

1. Kuimarisha Uchumi

Kukuza Uchumi

TZS

Mfumuko wa Bei

Kupungua Wastani wa Mfumuko wa bei

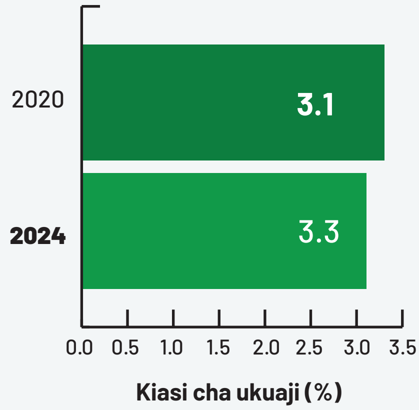

Kuongeza Miradi ya uwekezaji

Miradi ya uwekezaji iliyosajiliwa na Kituo cha Uwekezaji Tanzania (TIC)

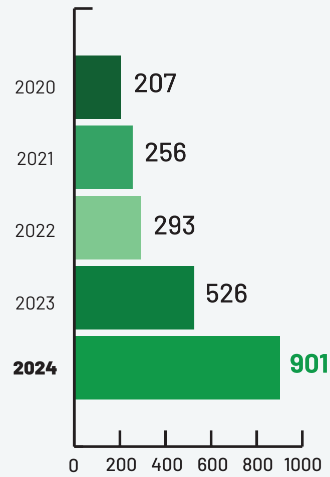

Kuongezeka kwa Pato la Mwanachi

Ongezeko la Pato la mtu kwa thamani ya Dola

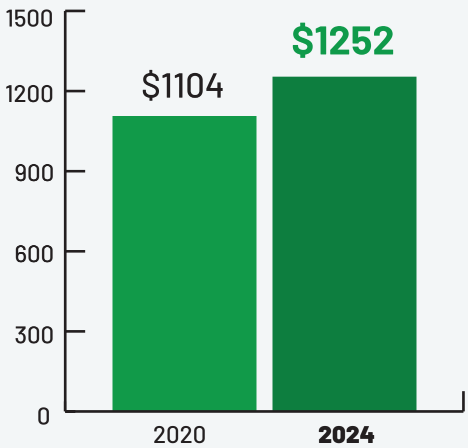

2. Kuwaweza Wananchi Kiuchumi

Mikopo isiyo na Riba

TZS **99.5** bilioni

thamani ya mkopo kwa wanawake

TZS **45.1** bilioni

thamani ya mkopo kwa wenye ulemavu

TZS **96.3** bilioni

thamani ya mkopo kwa vijana

Ajira

Idadi ya Ajira rasmi na zisizo rasmi zilizozalishwa kwa ujumla

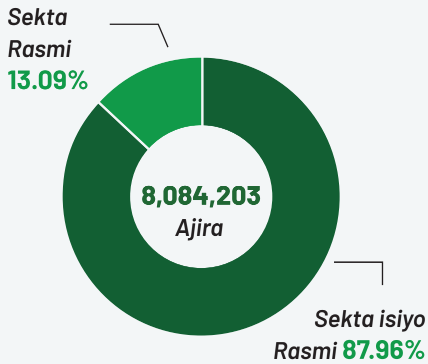

Masoko

33

Idadi ya Masoko yaliyojengwa

Stendi ya Mabasi

34

Idadi ya Stendi za Mabasi zilizojengwa

3. Sekta ya Uzalishaji

Kilimo cha Umwagiliaji

2020

561,383 → 983,466

2024

Kuongezeka kwa eneo la kilimo cha umwagiliaji

Utoshelevu wa Chakula

Utoshelevu na usalama wa chakula umeongezeka

2020

114% → 128%

2024

Matumizi ya Mbolea

Kuongezeka kwa matumizi ya mbolea kwa wakulima nchini

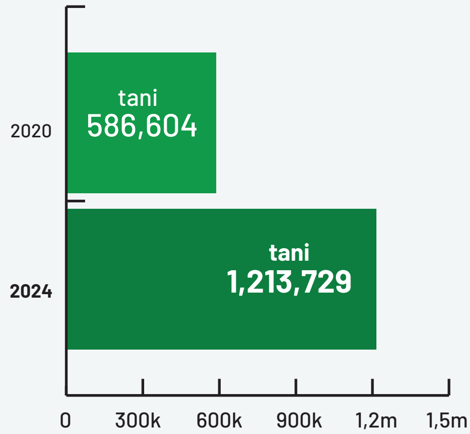

Mauzo ya Nyama

Kuongezeka kwa mauzo ya nyama nje ya nchi

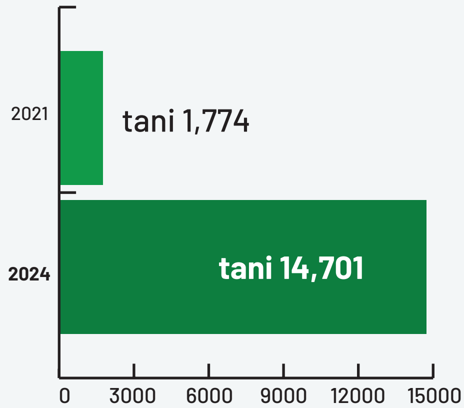

Mikopo

280

Idadi ya boti za kisasa za uvuvi zilizotolewa kwa Mkopo

507

Idadi ya vizimba vya ufugaji samaki vilivyotolewa kwa mkopo

Umeme

2020: **1,602** megawati → 2024: **3,078** megawati

Kiwango cha Uzalishaji wa Umeme kimeongezeka kutoka 2020 hadi 2024

Umeme Vijijini

Kuongezeka kwa vijiji vinavyopata huduma ya umeme

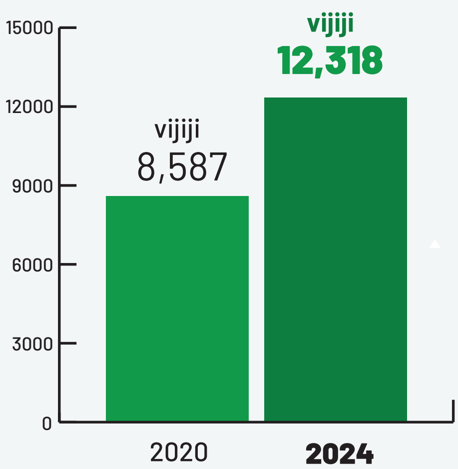

Idadi ya Watalii

Idadi ya Watalii kutoka nje ya nchi imeongezeka

2020	2024
620,867	5,360,247

Kipato kutokana na Utalii

Kuongezeka kwa Mapato yaliyotokana na sekta ya utalii

2020: TZS 700 milioni

2024: TZS 4.0 bilioni

Sekta ya Madini

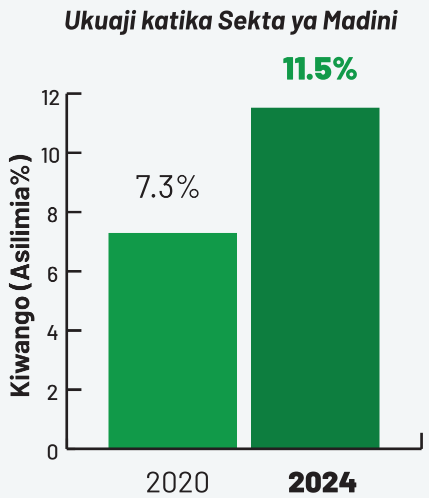

Masoko ya Madini

4. Kuboresha maisha ya watu na ustawi wa jamii.

Elimu

Idadi ya Shule za Msingi

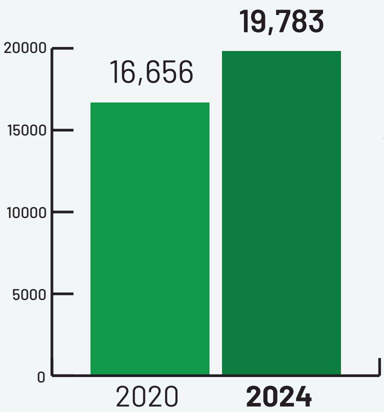

Idadi ya Shule za Sekondari

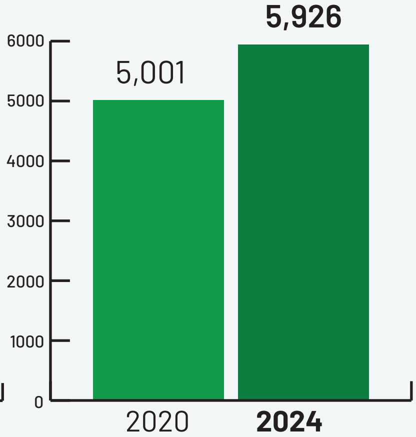

Kuanza kutolewa kwa mikopo kwa levo za stashahada

Idadi ya Wanufaika Mkopo

Idadi ya Wanufaika wa mkopo kwa Wanafunzi wa elimu ya juu

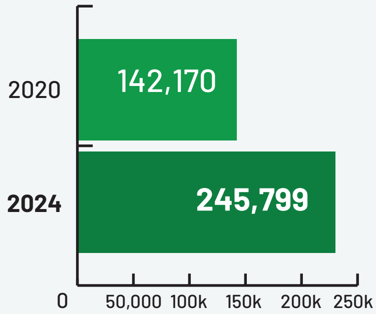

Bajeti ya Mikopo Elimu ya juu

Kuongezeka kwa bajeti ya mikopo ya elimu ya juu

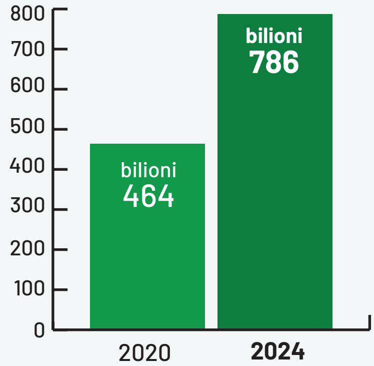

Ujenzi wa Vyuo vya Elimu ya Ufundi na Mafunzo ya Ufundi Stadi

Idadi ya Vyuo vya elimu na ufundi VETA vilivyojengwa

Ongezeko la Mkopo

Kuongezeka kwa pesa ya mkopo kwa wanafunzi wa elimu ya juu

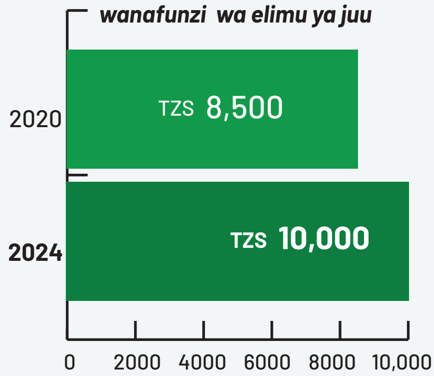

Vifo vya Uzazi

Idadi ya Vifo vitokanavyo na uzazi

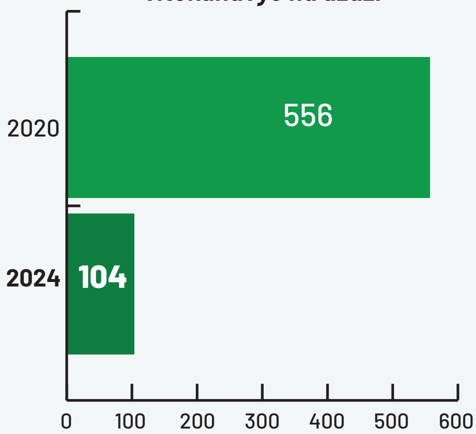

Vituo vya Afya

Idadi ya vituo vya kutolea huduma za afya

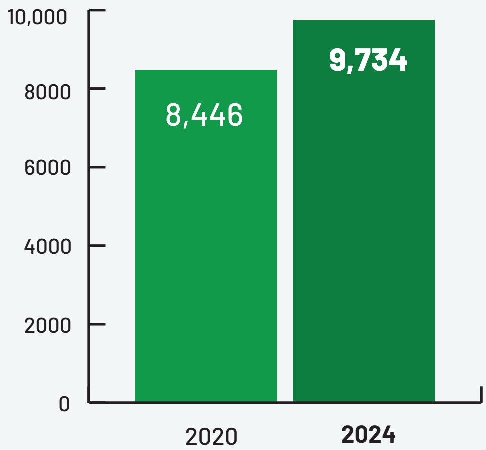

Upatikanaji Dawa na Vifaa Tiba

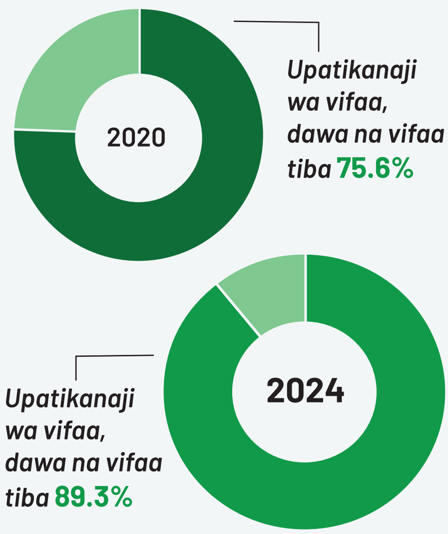

Maji

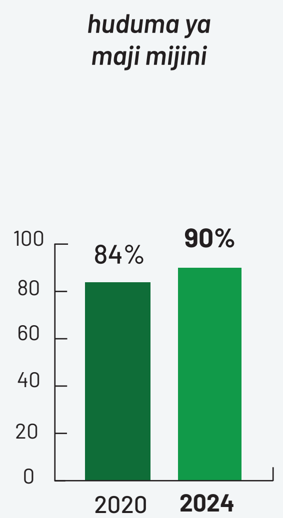

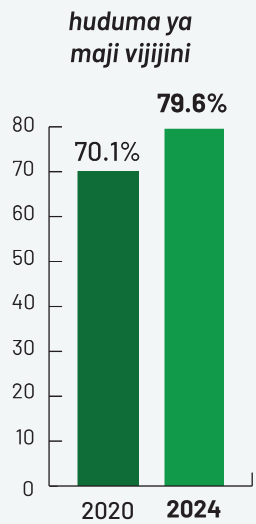

Mradi wa Maji

5. Kuimarisha Miundombinu ya Kisasa ya Usafiri na Usafirishaji

Treni

17	89	1,430	10	80
idadi ya vichwa vipya vya treni ya umeme	idadi ya mabehewa ya abiria	idadi ya mabehewa ya mizigo	idadi ya treni mpya za mchongoko	idadi ya mabehewa mapya ya abiria

Barabara

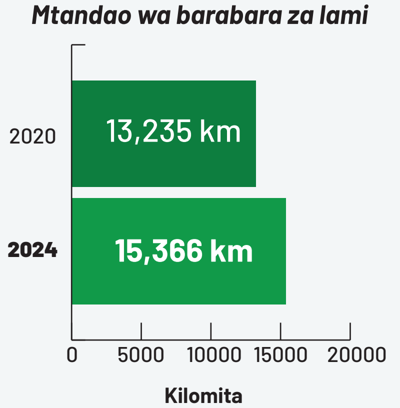

Madaraja

Ndege

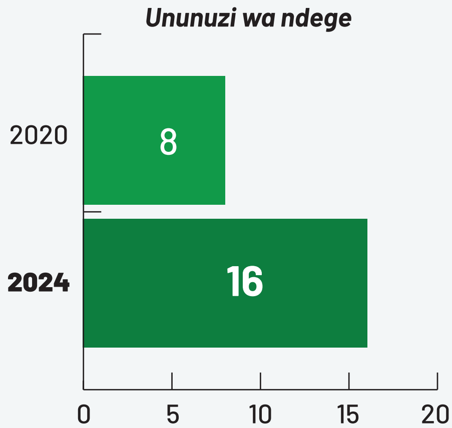

Kituo cha Mafunzo ya Marubani

6. Sekta ya Mawasiliano

Huduma za Mawasiliano

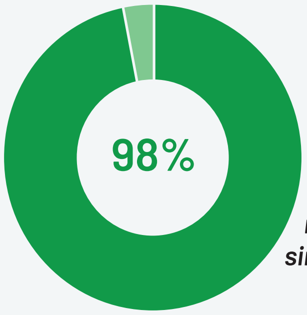

kiwango cha upatikanaji wa huduma ya mawasiliano ya simu za viganjani

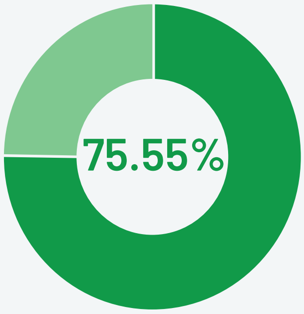

kiwango cha usajili wa laini za simu

Intaneti

Wateja waliosajili matumizi ya intaneti

74%

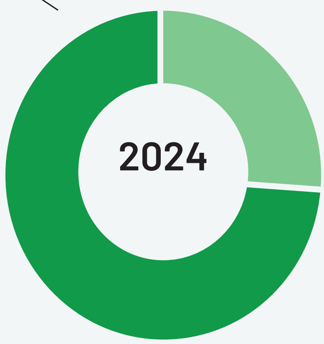

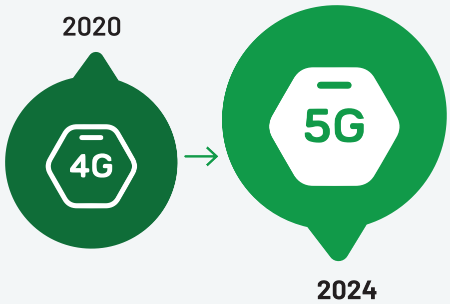

7. Michezo

Viwanja vya Mpira

Nchi imefuzu kuwa mwenyeji na mshiriki wa mashindano ya CHAN 2025 na AFCON 2027 ambapo maandalizi yameanza kwa ukarabati na ujenzi wa viwanja vya michezo na mazoezi

1. Kuimarisha Uchumi

Uchumi wa Nchi

Kiwango cha ukuaji wa uchumi

Mwaka	Asilimia
2021	5.1%
2024	7.5%

2. Uwezeshaji wa Wananchi Kiuchumi.

Uchumi wa Wananchi

Mikopo

TZS 852 bilioni

Thamani ya mikopo iliyotolewa na Wakala wa Uwezeshaji kwa Wilaya 11 za Zanzibar

TZS 28 bilioni

Thamani ya mikopo iliyotolewa na serikali kwa Mfuko wa Maendeleo ya Jamii (TASAF)

Ajira kwa Vijana

78%

Ajira kupitia sekta rasmi na isiyo rasmi ndani na nje ya nchi

3. Sekta ya Uzalishaji

Uchumi wa Buluu

Uzalishaji wa zao la Mwani

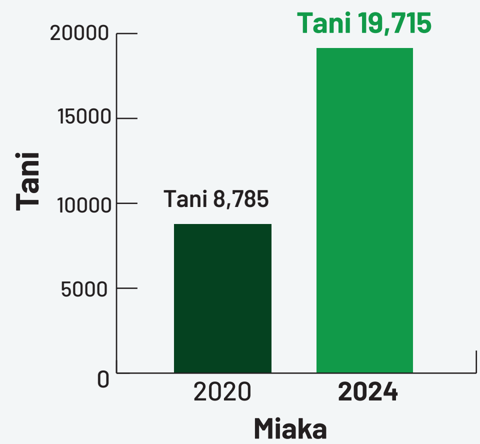

Eneo la Umwagiliaji

Eneo lililowekewa miundombinu ya mwagiliaji

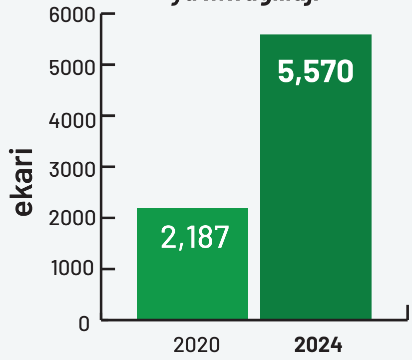

Utalii

Idadi ya Watalii

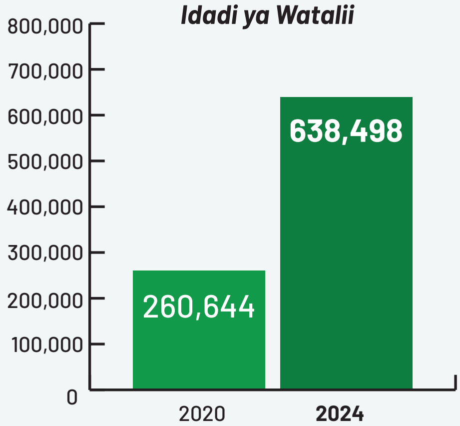

Nishati

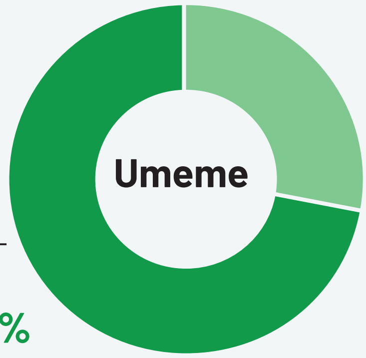

72%

Huduma ya umeme imeunganishwa katika vijiji 222

Mafuta na Gesi

1,518

Uwezo wa Bohari ya kuhifadhia Mafuta na Gesi (LPG)

4. Miundombinu ya Kiuchumi

Barabara

Urefu wa Barabara zilizojengwa Unguja na Pemba

376.8 kilomita

Ujenzi wa Bandari

- Bandari ya Malindi
- Bandari Kavu Maruhubi
- Bandari ya Fumba
- Bandari ya Mkoani Pemba

Ukarabati wa Kiwanja cha Ndege (AAKIA)

Masoko

3

Idadi ya Masoko Makubwa yaliyojengwa Mwanakwerekwe, Jumbi na Chuini

5. Kuboresha maisha ya watu na ustawi wa jamii

Elimu

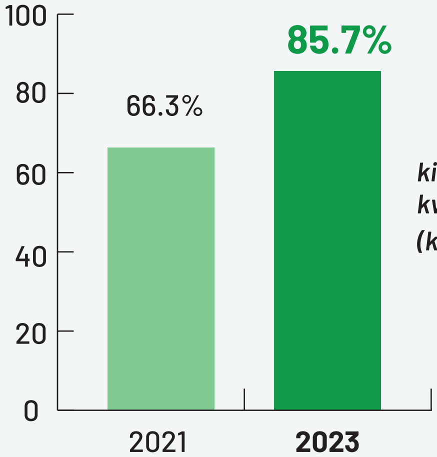

kiwango cha ufaulu kwa wanafunzi (kidato cha nne)

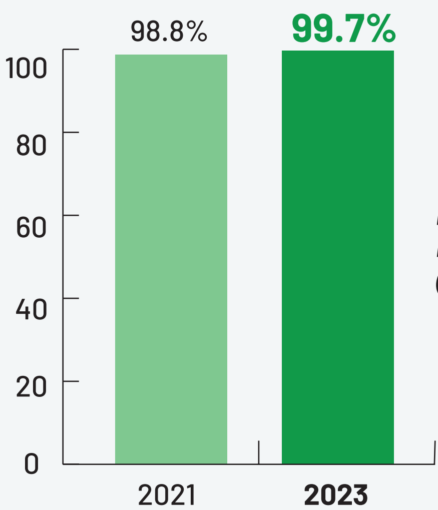

kiwango cha ufaulu kwa wanafunzi (kidato cha sita)

Afya

10

Idadi ya Hospitali za kisasa za Wilaya zilizojengwa

Hospitali

Maji

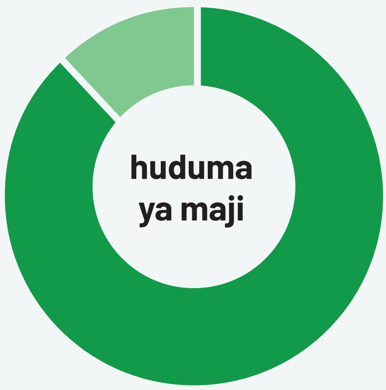

88.22%
Shehia zote zinazopokea huduma ya maji safi na salama

Ukarabati wa Kiwanja cha Mpira Amani pamoja na Ujenzi wa kituo cha mafunzo ya mpira kwa vijana Suluhu Academy, Kizimkazi

SURA

02.

Ahadi na Maelekezo ya CCM 2025-2030

LENGO KUU LA ILANI YA CCM

Kukuza uchumi na kuimarisha ustawi wa wananchi.

MAFANIKIO YA CCM

1. Kuchochea mapinduzi ya uchumi wa kisasa, fungamanishi, jumuishi na shindani uliojengwa katika msingi wa kuongeza thamani rasilimali zinazozalishwa nchini;
2. Kuongeza fursa za ajira kwa vijana, kuongeza kipato kwa wananchi na kupunguza umaskini;
3. Kuboresha maisha ya watu na ustawi wa jamii;
4. Kuendelea kuimarisha miundombinu ya usafiri na usafirishaji;
5. Kukuza na kuimarisha matumizi ya sayansi na teknolojia katika shughuli za kiuchumi na kijamii;
6. Kudumisha demokrasia na utawala bora;
7. Kuendelea kudumisha amani, utulivu na usalama
8. Kudumisha utamaduni wa taifa, na kukuza sanaa na michezo.

A. Kuchochea Mapinduzi ya Uchumi wa Kisasa, Fungamanishi, Jumuishi na Shindani

Kuimarisha ukuaji jumuishi wa uchumi

Kuimarisha ukuaji jumuishi wa uchumi: kukuza uchumi kwa wastani kwa mwaka

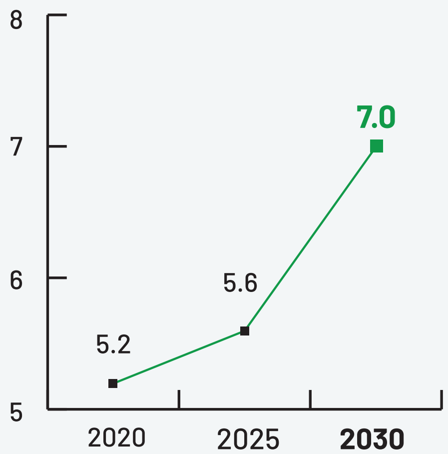

Kuimarisha sekta binafsi

Kuanzisha Mfuko Maalum wa kuwezesha upatikanaji wa mitaji, hususan wajasiriamali wa biashara ndogo, za kati, na kampuni changa

Sekta za kimageuzi za uzalishaji

Miundombinu ya Umwagiliaji

Kuongeza miundombinu ya umwagiliaji itakayoongeza eneo la kilimo cha umwagiliaji

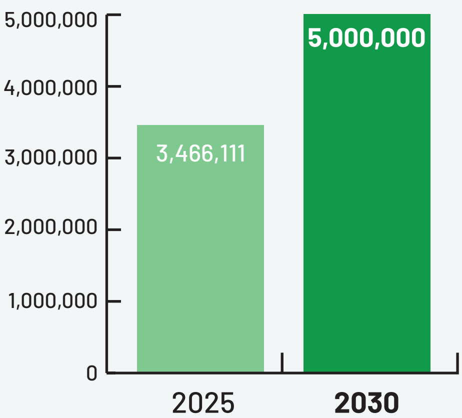

Kuongeza Tija katika Kilimo

Kuimarisha upatikanaji wa mbegu bora na kwa bei nafuu na kutoa ruzuku ya pembejeo

Vituo vya Ukodishaji Zana za Kilimo

Kuanzisha vituo vya ukodishaji zana za kilimo pamoja na kununua na kusambaza zana za kilimo

10,000

Idadi ya Matrekta yatakayotolewa kwa mkopo

Kuimarisha Ufugaji na Uvuvi wa Kisasa

Kutenga, kupima na kumilikisha kwa wafugaji maeneo ya shughuli za ufugaji kutoka ekari **3,466,111 (2025)** kwenda **ekari 6,000,000 (2030)**

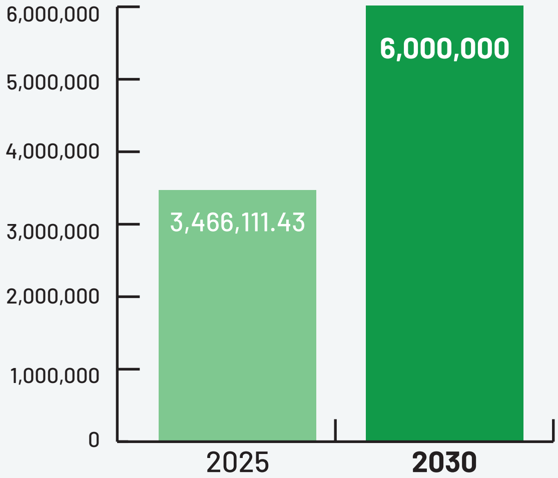

Mitaji na Mikopo

Kuwezesha upatikanaji wa mitaji/mikopo na vifaa kwa wavuvi na wakuzaji viumbe maji, vyama vya ushirika na wawekezaji

Kuimarisha Ujenzi wa Uchumi wa Viwanda

Kuendeleza Viwanda saba (07) vya (National Steel, Nachingwea Cashew nuts, Mafuta Ilulu, TPL Mbeya, TPL Shinyanga, Sawmill na Mwanza Tannery)

Sekta ya Uzalishaji Viwandani

Kuongeza Sekta ya uzalishaji viwandani kufikia **asilimia 9** kwa mwaka kufikia 2030

Kiwango cha Uzalishaji viwandani kufikia 2030

Kuendelea Kuikuza Sekta ya Madini

Kufanya utafiti zaidi wa maeneo yenye madini na kuongeza eneo lililopimwa, ili Kukuza sekta ya madini kutoka **16% mwaka 2025** hadi kufikia **50% mwaka 2030**

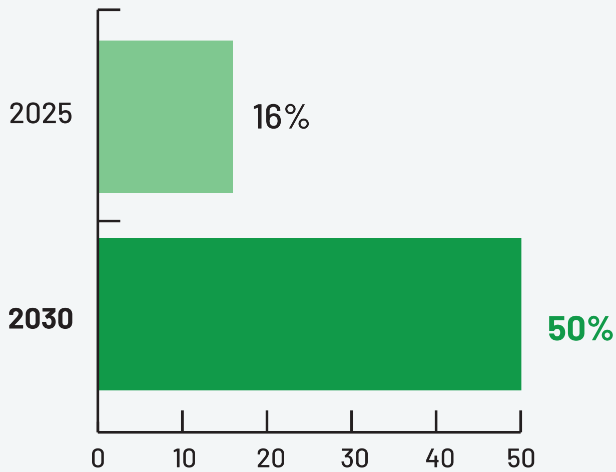

Wachimbaji Madini

Kutenga maeneo maalum ya wachimbaji wadogo wa madini, kuwapatia leseni na kuwaendeleza

Kuimarisha Ujenzi wa Uchumi wa Viwanda

Kuifanya Tanzania kuwa kituo cha uuzaji wa madini katika ukanda wa Afrika Mashariki na Kati pamoja na kuimarisha masoko ya madini na vito ikiwemo Tanzanite kwa kujenga jengo la Tanzanite Exchange Centre (TEC) katika eneo la Mirerani, Wilayani Simanjiro

Kuimarisha Upatikanaji wa Umeme

Kukamilisha usambazaji wa umeme katika vitongoji vyote nchini

Uzalishaji Umeme

Kuimarisha uzalishaji wa umeme

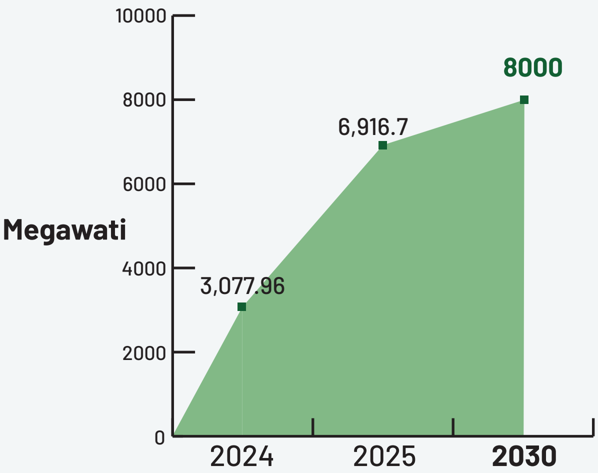

Upatikanaji Umeme

Kuhakikisha upatikanaji wa umeme wa uhakika

Kuimarisha Matumizi Endelevu ya Ardhi

Kuandaa mipango ya matumizi ya ardhi ya vijiji na miji kwa kusajili na kumilikisha hatimiliki

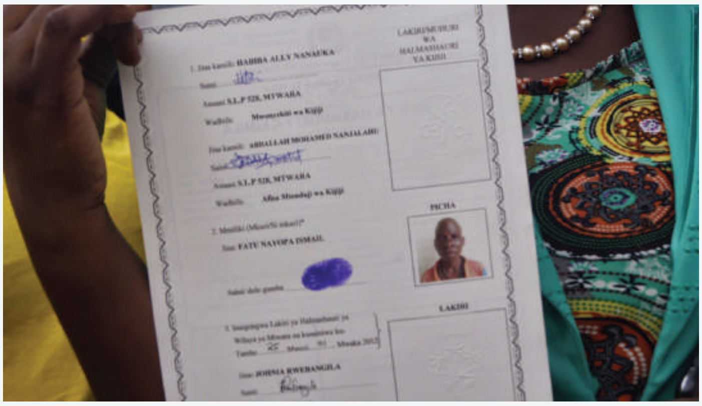

Maeneo ya Ardhi

Kutenga na kulinda maeneo ya ardhi ya kilimo kwa wakulima na malisho ya mifugo

Kuimarisha Sekta ya Utalii

Kuimarisha mikakati ya kutangaza na kuvutia watalii wa ndani na nje ya nchi.

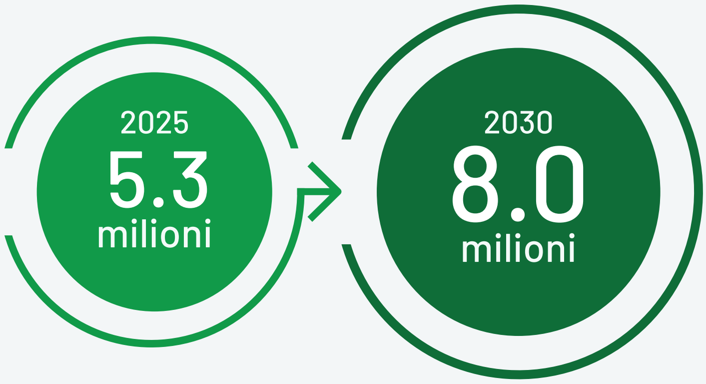

Kiwango cha Idadi ya watalii kwa mwaka kufikia 2030

Viwanja vya Ndege

Uboreshaji viwanja vya Ndege katika mbuga za wanyama na maeneo ya utalii ikiwemo Mikumi na Serengeti

B. Kuongeza fursa za ajira kwa vijana, kuongeza kipato kwa wananchi na kupunguza umaskini:

Ajira kwa Vijana

Kuzalisha idadi ya ajira kwa vijana katika sekta rasmi na isiyo rasmi.

8.5 milioni

Kiwango cha Idadi ya ajira kufikia 2030

Vituo vya Uwezeshaji Kiuchumi

Kuanzisha vituo vya uwezeshaji kiuchumi katika mikoa ili kusogeza huduma kwa wananchi na kuimarisha utekelezaji wa Mpango wa Kunusuru Kaya Masikini (TASAF).

C. Kuboresha maisha ya watu na ustawi wa jamii

Elimu

Kuongeza fursa za elimu kwa kuendelea kutoa elimu bila ada kuanzia elimu ya msingi hadi sekondari

Maslahi Walimu

Kupitia upya maslahi ya walimu na kuyaboresha ipasavyo ikiwa ni pamoja na ujenzi wa ofisi na nyumba za walimu

Elimu ya Ufundi

Kuimarisha elimu ya ufundi na mafunzo ya ufundi stadi kwa kujenga vyuo vipya vya elimu ya ufundi na mafunzo ya ufundi stadi na polytechnics

65

Vituo vipya vya elimu ya ufundi na mafunzo ya ufundi stadi

Afya

Kuwezesha wananchi wote kujiunga na huduma ya bima ya afya

Maji

Kuongeza idadi ya kaya zilizofikiwa na huduma za maji safi na salama kwa asilimia isiyopungua **90**

90%

Mpango wa Taifa wa Maji

Kuandaa na kutekeleza Mpango Kabambe wa Taifa wa Maji na kuendelea na utekelezaji wa mtandao wa Taifa (National Water Grid) wa kusambaza maji kwa kutumia vyanzo vikubwa vya maji vya uhakika ikiwemo kujenga mradi wa kuchukua maji kutoka Ziwa Victoria kwenda katika miji ya Singida na Dodoma

Kukamilisha mradi wa maji wa miji 28

Kukamilisha mradi wa maji Kiwira - Mbeya

Kuendelea na utekelezaji wa miradi ya maji katika Ziwa Tanganyika, Victoria na Nyasa

Mradi wa maji wa Kidunda

Kuchimba visima na mabwawa

Makazi ya Watu

Kupunguza gharama za vifaa vya ujenzi ili kuwezesha wananchi hususani wa kipato cha chini kujenga nyumba bora za kisasa na kwa gharama nafuu

Kuboresha Makazi

Kuendelea kuboresha makazi mijini kwa kuhakikisha makazi, nyumba na majengo yote yanarasimishwa kwa kupimwa, kupangwa, na kumilikishwa

D. Kuendelea kuimarisha miundombinu ya usafiri na usafirishaji

Barabara na Madaraja

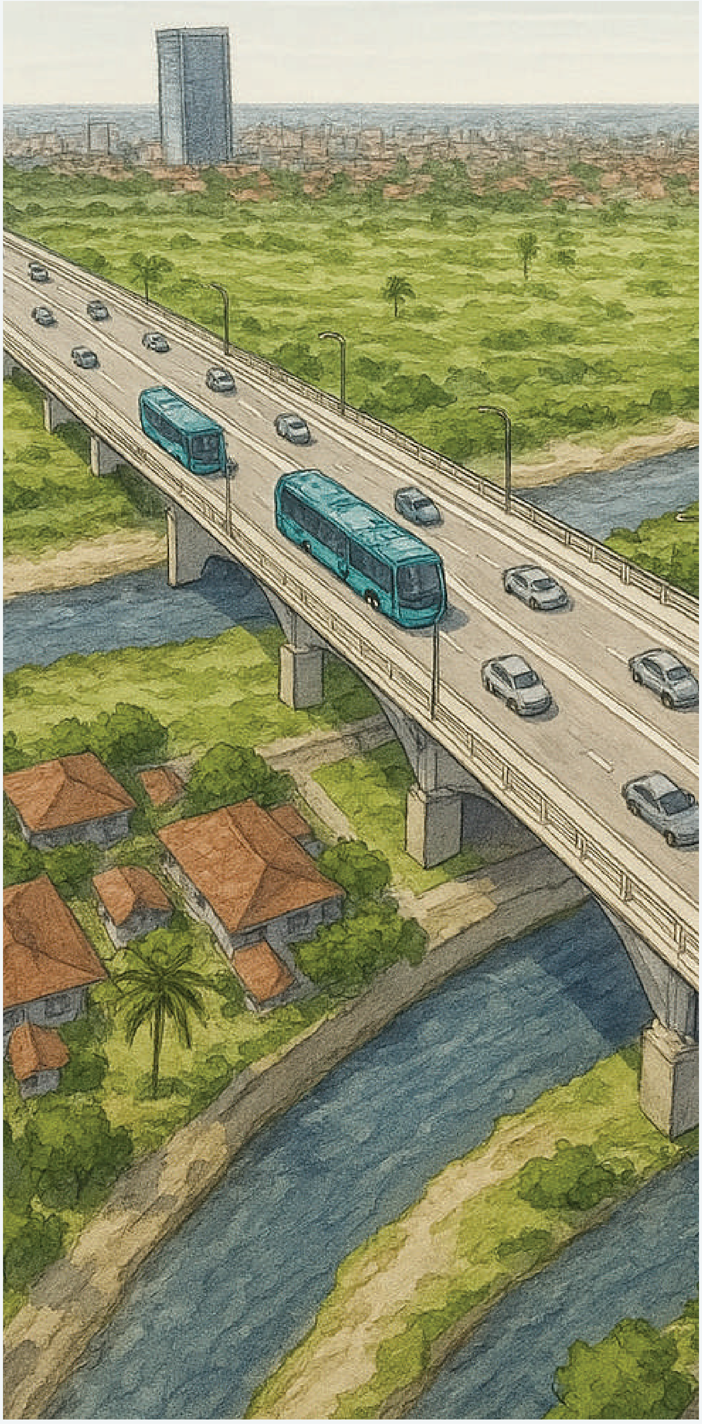

Kuunganisha kwa kiwango cha lami barabara za makao makuu ya mikoa na wilaya

Kuhakikisha kuwa barabara zote za vijijini zinakarabatiwa na kujengwa, ili ziweze kupitika katika kipindi chote cha mwaka

Kuanza ujenzi wa barabara za juu (flyovers) katika makutano ya barabara katika maeneo ya Morocco, Mwenge, Magomeni na Tabata, Jijini Dar es Salaam

Kukamilisha miradi ya ujenzi wa madaraja inayoendelea ikiwemo madaraja ya Malagarasi Chini (Kigoma), Mkenda (Ruvuma), Godegode (Dodoma), Mzinga (Dar es Salaam), Simiyu (Mwanza), Nzali (Dodoma), Ugalla (Kigoma), Sanza (Singida), Mitomoni (Ruvuma), Malagarasi Juu (Kigoma), Mkundi (Morogoro), Pangani (Tanga), Kalebe (Kagera), na Mto Msimbazi eneo la Jangwani (Dar es Salaam)

Ujenzi wa barabara kubwa za kuunganisha mikoa na nchi jirani ikiwemo barabara ya njia nne ya Igawa – Uyole – Songwe – Tunduma (km 218), barabara ya Kibaoni - Majimoto - Inyonga (km 162), barabara ya Tarime – Mugumu (km 87), barabara ya Geita - Bukoli – Kahama (Busoka) km 133.9, barabara ya Mabokweni – Maramba – Bombo Mtoni – Umba hadi Same (278km)

Kuendelea na ujenzi wa miundombinu ya mabasi yaendayo Haraka (BRT) Awamu ya IV - VI katika barabara za Ali Hassan Mwinyi – Morocco - Mwenge - Tegeta na Mandela kuanzia makutano ya Ubungo na Bandari, makutano ya Mandela/ Tabata – Tabata Segerea na Tabata - Kigogo

Reli

Ujenzi wa reli ya Standard Gauge Mwanza - Isaka (km 341), Makutupora – Tabora (km 368), Tabora - Isaka (km 165), Tabora-Kigoma (506), Uvinza- Musongati (km 156.6)

Kujenga reli na kuweka usafiri wa treni za mijini (Metro) katika majiji ya Dar es Salaam na Dodoma ili kupunguza msongamano na kurahisisha usafiri

Kujenga reli ya kisasa ili kuunganisha Bandari ya Tanga kuelekea Arusha hadi Musoma (km 1,108)

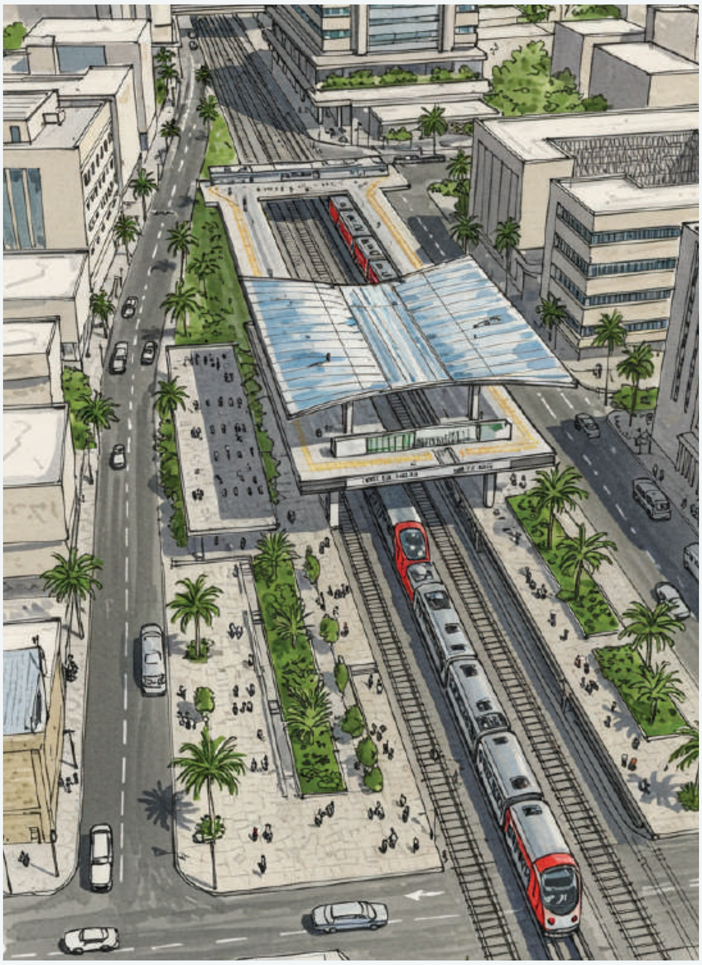

Bandari

Kujenga bandari mpya ya Bagamoyo

Kuboresha bandari za Dar es Salaam, Mtwara, Tanga, Kigoma, Kalema, Musoma na bandari kavu katika eneo la Kurasini - Dar es Salaam, Kwala - Pwani na Ihumwa – Dodoma

Meli

Kukarabati meli zilizopo katika maziwa makuu na kujenga meli mpya za mizigo na abiria katika Ziwa Tanganyika, Ziwa Victoria, Ziwa Nyasa na Bahari ya Hindi

Usafiri wa Anga

Kuendelea kuimarisha Shirika la Ndege Tanzania kwa kununua **ndege nane**

8

Idadi ya ndege zitakazonunuliwa

E. Kukuza Matumizi ya Sayansi na teknolojia

Sayansi na Teknolojia

Kuandaa na kutekeleza mkakati maalum wa kutumia teknolojia zinazoibukia ikiwemo akili unde, matumizi ya roboti, setilaiti, block chain kuimarisha ufanisi na tija katika uzalishaji na utoaji wa huduma

Kuunda na kurusha Satelaiti za kimkakati katika orbit za anga za juu kwa ajili ya matumizi mbalimbali ikiwemo mawasiliano, ufuatiliaji wa hali ya hewa, na uchunguzi wa sayari

Kuongeza wigo wa wananchi wa vijijini kutumia teknolojia ya habari ili kunufaika na fursa zitokanazo na shughuli za uzalishaji kiuchumi na kijamii

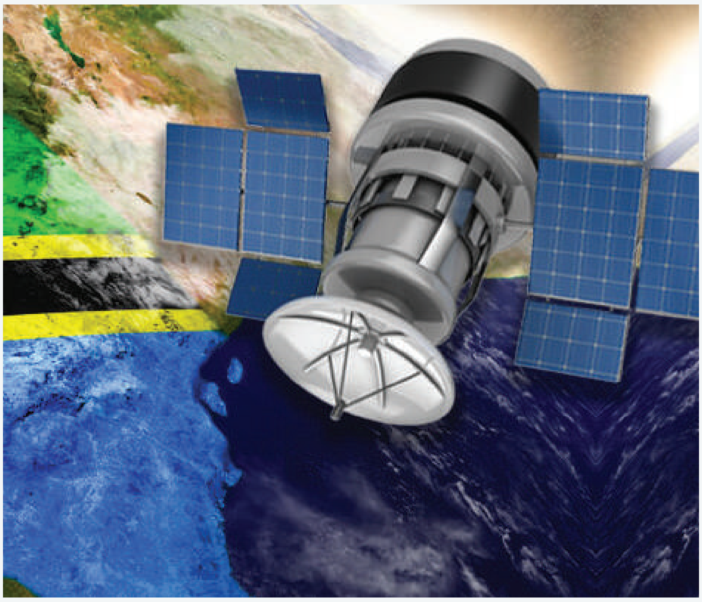

F. Kudumisha Utamaduni wa Taifa, na Kukuza Sanaa na Michezo

Utamaduni

Kuongeza jitihada za kuitangaza lugha ya Kiswahili kimataifa

Ujenzi wa Eneo Changamani la Utamaduni

Sanaa za Maonesho

Kuweka mfumo imara wa kulinda hakimiliki za wasanii kwa kuimarisha sheria za hakimiliki ili kuhakikisha wasanii wananufaika na kazi za sanaa

Kujenga studio za uzalishaji wa filamu zinazotumia teknolojia na vifaa vya kisasa

Kujenga kituo kikubwa cha burudani (arena) kwa ajili ya maonesho ya kazi za Sanaa na burudani nyingine kitaifa na kimataifa

Michezo

Kuanzisha na kuendeleza shule za michezo (sports academies) kwa lengo la kuandaa wana michezo wa leo na baadaye

Kujenga viwanja vya kisasa vya michezo vyenye viwango vya kimataifa ikiwemo FIFA na Olympic (***AFCON City - Arusha***)

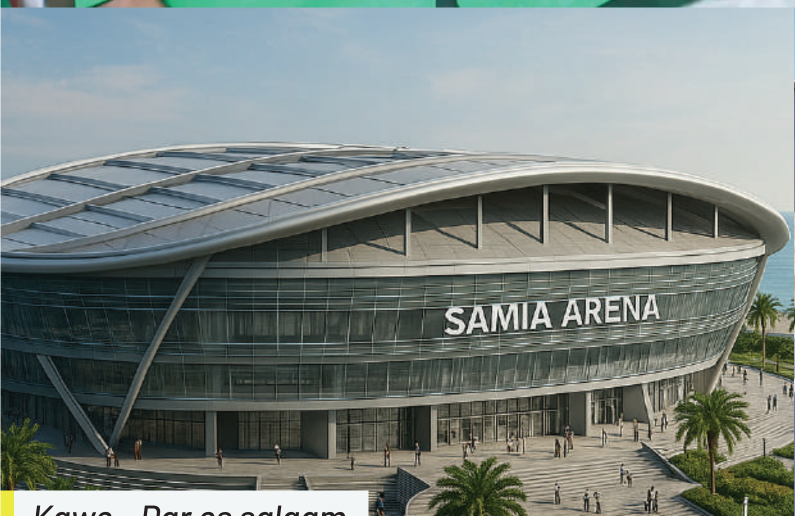

Kawe - Dar es salaam

SGR - Mwanza

AFCON City - Arusha

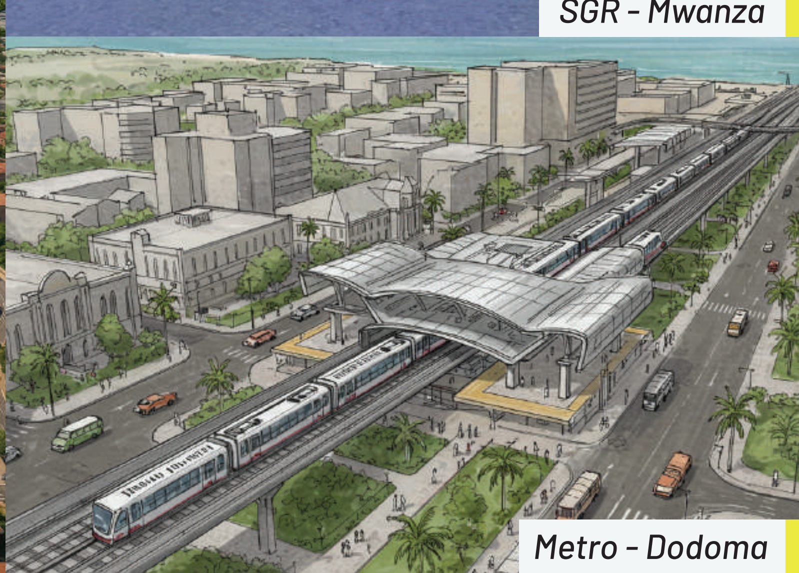
Metro - Dodoma

SURA

03.

Mazingatio Maalumu ya Ilani Kuhusu Zanzibar

Lengo Kuu la Ilani ya CCM Zanzibar

Kukuza uchumi jumuishi kwa maendeleo endelevu na ustawi wa Wazanzibari wote

Vipaumbele vya Ilani ya CCM Zanzibar

a. Kuendelea kuwaunganisha Wazanzibari na kudumisha umoja, amani, utulivu, ushirikiano, maridhiano na uvumilivu;

b. Kujenga uchumi imara ambao utazingatia usawa na kunufaisha maeneo yote ya Zanzibar;

c. Kuimarisha upatikanaji wa ajira kwa vijana kwa kuzalisha angalau ajira 350,000 kwenye sekta rasmi na isiyo rasmi ifikapo mwaka 2030;

d. Kuhakikisha uhakika wa chakula kwa kuanzisha hifadhi ya Taifa ya chakula na kuongeza uzalishaji wa ndani;

e. Kuimarisha uwezeshaji wa wananchi kiuchumi kwa kuendelea kutoa mikopo, kushajihisha matumizi ya teknolojia na mafunzo ya umahiri;

f. Kuanzisha Makaazi bora na upendezeshaji wa miji kwa kuzingatia teknolojia mpya ya ujenzi, mipango miji na mipango ya usafi wa mazingira pamoja na udhibiti wa taka;

g. Kuanzisha hifadhi ya kitaifa ya mafuta (petrol na dizeli) Zanzibar kwa lengo la kuhakikisha upatikanaji endelevu wa mafuta na kupunguza athari za mabadiliko ya bei;

h. Kuweka vivutio maalumu vya kushajihisha uwekezaji wa sekta binafsi katika sekta kuu za uchumi ikiwemo uchumi wa buluu, viwanda, kilimo, na huduma;

i. Kuendelea kuimarisha upatikanaji wa huduma za jamii ikiwemo elimu, maji, na umeme; na

j. Kuimarisha hifadhi ya jamii kwa wote.

Mazingatio Maalumu ya Ilani Kuhusu Zanzibar Maeneo Makuu ya Utekelezaji

a. Kuchochea Mapinduzi ya Uchumi wa Kisasa na Endelevu

b. Kuongeza Fursa za Ajira, Kipato na Kupunguza Umaskini

c. Kuchochea Mapinduzi ya Kidijitali

d. Huduma za Habari na Mawasiliano

e. Kuboresha Maisha ya Watu na Ustawi wa Jamii

f. Kuimarisha Miundombinu ya Usafiri na Usafirishaji

A. Kuchochea Mapinduzi ya Uchumi wa Kisasa na Endelevu

Mfumuko wa Bei

Kudhibiti kasi ya mfumuko wa bei na kuwa chini kwa mwaka.

5%

Kiwango cha mfumuko wa bei kupungua

Pato la Taifa

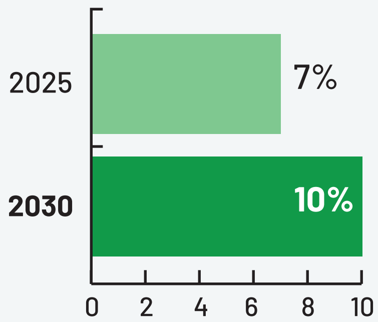

Kuongeza ukuaji wa pato la taifa kwa mwaka

Fursa za Ajira

Kuzalisha fursa mpya za ajira kwa vijana

350k

Idadi ya Fursa za Ajira

Kipato cha Mtanzania

Kuongeza kipato cha Mtanzania kwa Dola za Marekani kwa mwaka

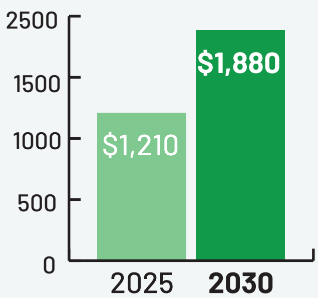

Sekta za kimageuzi za uzalishaji - Zanzibar

Kilimo

Uzalishaji wa karafuu na makonyo

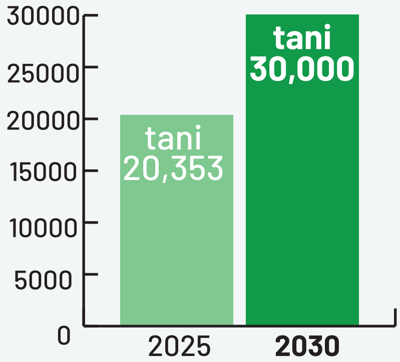

Mifugo

Kutoa mkopo ya ng'ombe wawili kwa vijana kila mkoa kwa kila mwaka

60

Idadi ya vijana watakaopokea mkopo

Misitu na Maliasili

Kuwa na Zanzibar ya kijani kwa kupanda miti ya aina mbalimbali

5 milioni

Idadi ya Miti kupandwa

Ushirika

Kutoa mafunzo kwa Vyama Vya Ushirika

2,500

Idadi ya Vyama vitavyopokea mafunzo

Nishati

Kujenga Bohari ya Gesi yenye ujazo Mkubwa

tani 1,500

Ujazo wa Bohari ya Gesi

Biashara

Kuongeza thamani ya Biashara (trade value) kwa Zanzibar

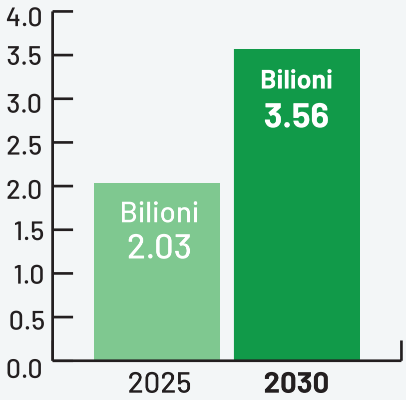

Viwanda

Kuongeza mchango wa sekta ya viwanda katika pato la Taifa

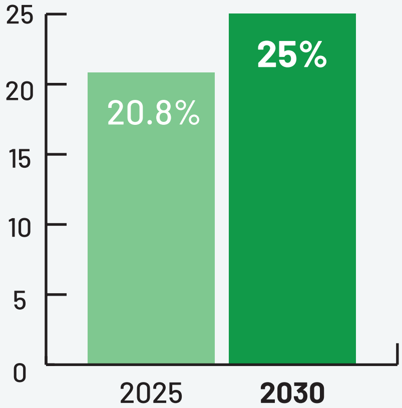

Ardhi

Kuanzisha na kuimarisha mifumo ya kielektroniki kwa lengo la kurahisiha upatikanaji wa huduma za ardhi

Ukuaji wa Uchumi wa Buluu

Utalii

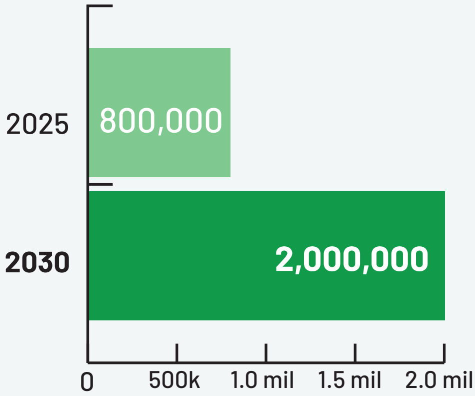

Uzalishaji wa karafuu na makonyo

Uvuvi

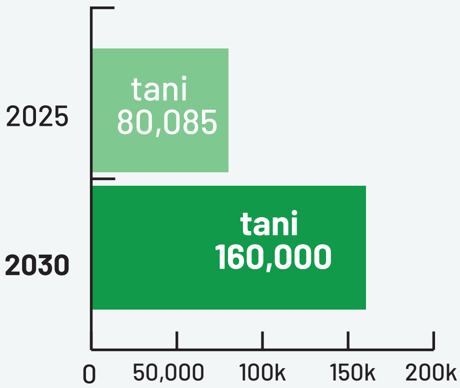

Kuongeza uzalishaji wa samaki hadi kufikia 2030

Kilimo cha Mwani

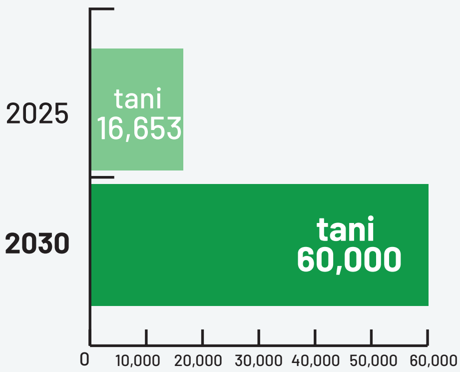

Kuongeza uzalishaji wa zao la mwani

Mafuta na Gesi Asilia

Kuendeleza utafiti na uchimbaji wa mafuta na gesi asilia

Kujenga kituo cha kudumu cha kuhifadhi taarifa na sampuli za mafuta na gesi asili eneo la Fumba.

Bandari

Kuendelea na ujenzi wa bandari jumuishi katika maeneo ya Mangapwani

Usafiri wa Baharini

Kuanzisha usafiri wa teksi za baharini kwa ajili ya kutoa huduma za usafiri kwa wananchi na watalii

Usimamizi wa Bahari

Kuweka Miongozo na Mipango endelevu ya Matumizi ya Bahari (Marine Spatial Plan)

Kuimarisha ulinzi na usalama wa watumiaji wa bahari na mali zao

Uhifadhi na Urithi wa Kale

Kuandaa mpango maalum wa uhifadhi na kuendeleza urithi wa asili, majengo ya kihistoria na tamaduni za Zanzibar

15%

Asilimia ya Hifadhi za Mali za Urithi wa kihistoria

B. Kuongeza Fursa za Ajira, Kipato na Kupunguza Umaskini

Wahitimu

Kuendeleza programu za kujenga umahiri kwa wahitimu

Fursa za Ajira

Kulinda fursa za ajira kwa vijana wazawa na kuwajengea uwezo wa kuajirika

Sekta Binafsi

Kuandaa programu za kuwavutia wawekezaji na sekta binafsi ili kuajiri vijana

Ajira Mpya

Kuanzisha ajira mpya kwa wananchi wa Zanzibar hasa vijana katika sekta rasmi na zisizo rasmi Unguja na Pemba

350,000 *Idadi ya Ajira Mpya kwa Vijana*

C. Kuchochea Mapinduzi ya Kidijitali

Maendeleo ya Sayansi na Teknolojia, Uchumi wa Kidigitali na Ubunifu

Maendeleo ya Sayansi na Teknolojia:

Kuendesha mafunzo ya matumizi ya kidigitali katika sekta za sanaa, mitindo, na bidhaa za kitamaduni

Kuimarisha miundombinu ya TEHAMA na matumizi ya teknolojia mpya

Uchumi wa Kidijitali na Uvumbuzi

Matumizi bora ya teknolojia za kidigitali ili kuongeza ufanisii wa huduma za serikali.

Kupanua matumizi ya maudhui ya kidigitali na bidhaa za kitamaduni ili kuongeza mvuto kwa watalii na kukuza uchumi wa kidigitali.

Utafiti na Ubunifu

Kuongeza idadi ya watafiti na kuhakikisha matokeo ya tafiti yanatumika katika mipango na maamuzi ya serikali.

Kuhakikisha vyuo vya elimu ya ufundi, kati na juu vinaanzisha vituo atamizi

D. Huduma za Habari na Mawasiliano

Kuimarisha Mawasiliano na Upatikanaji wa Habari

Upatikanaji wa Habari

Kuboresha huduma za vyombo vya habari ili habari ziwafikie wananchi wote

Kuimarisha Tume ya Utangazaji ili kuongeza ufanisi wa utoaji wa huduma.

Mawasiliano

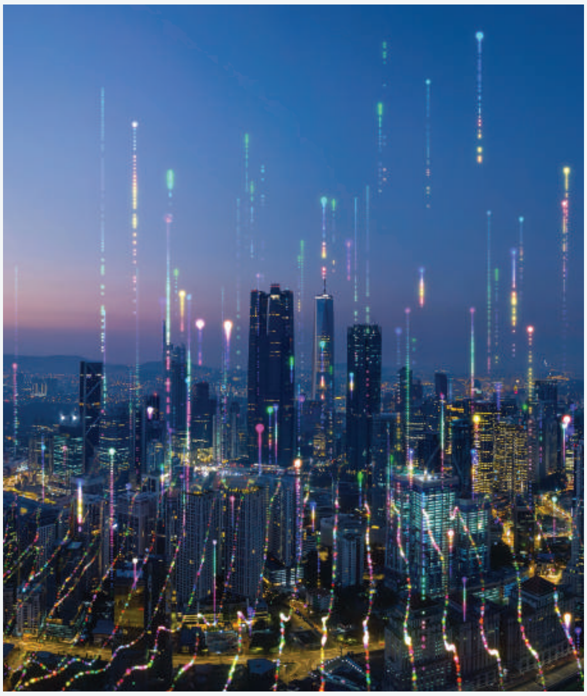

Kuanzisha mji wa kidigitali (Smart City) katika Fumba na kuiunganisha Zanzibar na mkonga wa kimataifa (International Gateway)

Kuimarisha mfumo wa Serikali Mtandao (e-Governance) ili kuongeza ufanisi wa utoaji huduma na kuhakikisha wananchi wote wanapatiwa anuani za makaazi kwa matumizi ya kijamii na kiuchumi.

E. Kuboresha Maisha ya Watu na Ustawi wa Jamii

Malengo Makuu katika Kuboresha Ustawi wa Jamii

Elimu

Lengo ni kujenga uwezo wa kitaaluma, ufundi, na ujuzi kwa wananchi wa Zanzibar.

Afya

Lengo ni kuboresha ustawi wa jamii na kupunguza vifo vinavyotokana na magonjwa yanayozuilika.

Maji

Lengo ni kuhakikisha upatikanaji wa uhakika wa maji safi, na salama

Makundi Maalum

Lengo ni kuhakikisha usawa na haki kwa kila mtu katika jamii, wakiwemo watu weye ulemavu, wanawake na watoto.

Hifadhi ya Jamii kwa Wote

Lengo ni kupunguza ugumu wa maisha, kuwainua wananchi kiuchumi kupunguza umasikini, kuleta utulivu na ustawi wa jamii.

Maendeleo ya Mipango Miji, Nyumba na Makazi

Lengo ni kujenga uwezo wa kitaaluma, ufundi, na ujuzi kwa wananchi wa Zanzibar.

Utamaduni, Sanaa na Michezo

Kuendelea kuhifadhi na kuendeleza urithi wa Kiswahili, historia, sanaa na utamaduni wa Mzanzibari; Kukamilisha maandalizi ya nchi kuwa mwenyeji wa mashindano ya mpira wa miguu Barani Afrika (AFCON-2027) kwa kujenga na kuimarisha miundombinu ya michezo, kuhamasisha na kuboresha miundombinu wezeshi.

F. Kuimarisha Miundombinu ya Usafiri na Usafirishaji

Malengo Makuu katika kuimarisha miundombinu ya usafiri na usafirishaji

Usafiri wa Anga na viwanja vya Ndege

Kuongeza idadi ya safari za ndege zinazoingia na kutoka nje kwa mwaka

125,056

Idadi ya Safari za ndege kwa mwaka

Kuendeleza ujenzi wa kiwanja cha ndege cha Pemba ikiwemo kuongeza urefu wa njia ya kurukia ndege (run way), pamoja na ujenzi wa jengo jipya la abiria

2,500

Urefu wa njia ya kurukia ndege

Kuendeleza ujenzi wa uwanja wa ndege wa Nungwi;

Kujenga uwanja wa ndege wa Paje utakaohudumia ndege ndogo za abiria

70

Idadi ya abiria watakaobebwa na ndege ndogo

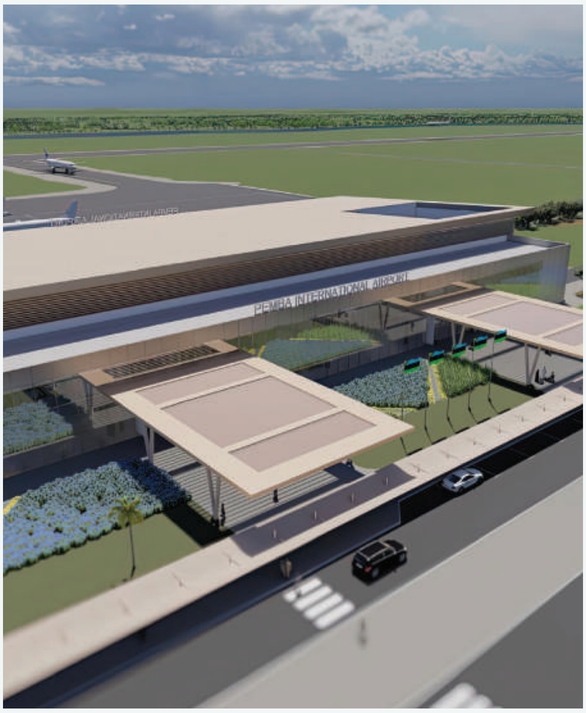

Usafiri wa Ardhini na Miundombinu ya Barabara

Kujenga barabara ya Tunguu – Makunduchi (km 48), Fumba – Kisauni (km 12), Mkoani – Chake (km 43.5) na Barabara ya Utalii Nungwi (km 12)

Kujenga barabara za ziada (feeder)

275.9 kilomita

Umbali wa Barabara za Ziada

Kuendelea kujenga barabara za mijini

100.9 kilomita

Umbali wa Barabara za Mjini

Kuendelea kujenga barabara za vijijini

80 kilomita

Umbali wa Barabara za Vijijini

KAZI NA UTU, TUNASONGA MBELE